Sem vložte zadání Vaší práce.

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ
KATEDRA SOFTWAROVÉHO INŽENÝRSTVÍ

Magisterská práce

Průvodce studenta FIT ČVUT $Bc.\ Jan\ Molnár$

Vedoucí práce: Ing. Michal Havryluk

Poděkování

Doplňte, máte-li komu a za co děkovat. V opačném případě úplně odstraňte tento příkaz.

Prohlášení	Pro	hla	áše	ní
------------	-----	-----	-----	----

Prohlašuji, že jsem tuto práci vytvořil samostatně a použil jsem pouze podklady uvedené v přiloženém seznamu.

Ve smyslu §60 Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některý zákonů (autorský zákon), nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla a k užití uděluji svolení.

V Praze dne 2. května 2012 .....

České vysoké učení technické v Praze Fakulta informačních technologií © 2012 Jan Molnár. Všechna práva vyhrazena.

Tato práce vznikla jako školní dílo na Českém vysokém učení technickém v Praze, Fakultě informačních technologií. Práce je chráněna právními předpisy a mezinárodními úmluvami o právu autorském a právech souvisejících s právem autorským. K jejímu užití, s výjimkou bezúplatných zákonných licencí, je nezbytný souhlas autora.

Odkaz na tuto práci

Jan Molnár. *Průvodce studenta FIT ČVUT: Magisterská práce*. Praha: ČVUT v Praze, Fakulta informačních technologií, 2012.

Abstract

Sem doplňte ekvivalent abstraktu Vaší práce v angličtině.

Keywords Nahraďte seznamem klíčových slov v angličtině oddělených čárkou.

Abstrakt

V několika větách shrňte obsah a přínos této práce v češtině. Po přečtení abstraktu by se čtenář měl mít čtenář dost informací pro rozhodnutí, zda chce Vaši práci číst.

Klíčová slova Nahraďte seznamem klíčových slov v češtině oddělených čárkou.

Obsah

Ú	vod			17
1	Por	is prol	olému, specifikace cíle	19
	1.1	-	řešeného problému	19
	1.2	_	uživatele a jeho potřeb	20
	1.3		zení cílů diplomové práce	20
	1.4		struktury DP ve vztahu k vytyčeným cílům	20
	1.5		ová aplikace	20
	1.0	1.5.1	Rešeršní zpracování existujících ontologií	20
	1.6		ní aplikace	$\frac{1}{21}$
	2.0	1.6.1	Rešeršní zpracování existujících mobilních aplikací	21
2	Ana	alýza a	návrh implementace	25
	2.1	·	ová aplikace	25
		2.1.1	Potřeby uživatelů	25
		2.1.2	Případy užití	25
		2.1.3	Funkční požadavky	25
		2.1.4	Nefunkční požadavky	27
		2.1.5	Návrh nasazení	27
		2.1.6	Návrh řešení	27
		2.1.7	Návrh bezpečnosti	27
		2.1.8	Použité technologie	28
		2.1.9	Použité knihovny	28
		2.1.10	Použité nástroje	29
	2.2		ní aplikace	29
		2.2.1	Potřeby uživatelů	29
		2.2.2	Prototypy	29
		2.2.3	Případy užití	29
		2.2.4	Funkční požadavky	30
		2.2.5	Nefunkční požadavky	30
		2.2.6	Návrh nasazení	31
		2.2.7	Návrh řešení	31
		2.2.8	Návrh bezpečnosti	31

			Použité technologie	31 33 33
3	Rea 3.1 3.2	3.1.1 3.1.2	ová aplikace	37 37 37 37 37 37 38
4	Test	3.2.3 cování	Ideální implementace	38 41
	4.1	4.1.1 4.1.2 4.1.3 4.1.4	Testování programátorem Testování funkcionalit Integrační testování Akceptační testování Akceptační testování Test návrhu UI Testování programátorem Testování funkcionalit Integrační testování Testování sestování Testování kompatibility s prohlížeči Akceptační testování Srovnání s existujícími řešeními	41 41 41 41 42 42 42 42 42 42 42
Zá	věr			43
Lit	terat	ura		45
A	Sezr	nam po	oužitých zkratek	47
В	Inst	alační	a uživatelská příručka	49
$\mathbf{C}$	Obs	ah přil	loženého CD	51
D	TOI	00		53

Seznam obrázků

Seznam tabulek

$\mathbf{\acute{U}vod}$

Když jsem se v květnu roku 2011 začal zabývat diplomovou prací, neměl jsem v tom, co budu dělat, vůbec jasno. Jedním z mála tehdejších cílů bylo vytvoření aplikace, ze které bude mít co největší počet lidí užitek. V rámci bakalářské práce jsem se zabýval doménou navigace studentů po Fakultě elektrotechnické ČVUT [8], proto jsem, mezi jinými tématy, zvažoval i pokračování v obdobné doméně na Fakultě informačních technologií – jedná se o oblast, ve které lze studentům přinést mnoho užitečného.

Nejprve jsem zkontaktoval pana docenta Vitvara, kterého téma oslovilo a začali jsme společně tvořit zadání diplomové práce. Dohodli jsme se na struktuře práce, použitých technologiích a některých dalších detailech. Mezi požadavky se objevila tvorba mobilní aplikace pro přístup k informacím, těmi se pan docent nezabývá, proto mi doporučil další pokračování práce pod panem inženýrem Havrylukem, jehož jsou primární doménou. Této nabídky jsem využil.

Shodná doména bakalářské a diplomové práce se potvrdila být prospěšnou – ačkoliv jsem z bakalářské práce v diplomové mimo získaného přehledu o doméně nakonec nic jiného nevyužil, právě ten se ukázal být jako velmi přínosný – od začátku jsem měl přehled o problematických místech a těch, které tehdy nebylo možné realizovat, a mohl se na ně zaměřit a vyřešit tentokrát podstatně lépe. Bakalářská práce se zabývala pouze navigací do určitého bodu, diplomová jde podstatně více do hloubky i do šířky a přináší celého průvodce postaveného na solidních základech.

KAPITOLA 1

Popis problému, specifikace cíle

Tato kapitola se zabývá problematikou zpracovávanou diplomovou prací, kontextem, do kterého je zasazena, rozvržením práce a končí rešerší již zpracovaných obdobných témat.

1.1 Popis řešeného problému

Ačkoliv máme možnost čerpat z mnoha zdrojů, ne vždy nalezneme to, co hledáme. Důvodů je samozřejmě mnoho: Známe velmi omezenou množinu zdrojů, neumíme se v nich zorientovat, nedokážeme je pro jejich komplexitu zpracovat, nevíme, které zdroje jsou ověřené, aktuální... Nic není samozřejmě ztraceno – může se tu objevit někdo, kdo je zmapuje, zagreguje, přetřídí, ohodnotí a pod jednotným rozhraním poskytne. Přesně tento úkol – umožnit studentům snadný přístup k informacím – je cílem diplomové práce.

Fakulta informačních technologií Českého vysokého učení technického v Praze, stejně tak, jako většina ostatních obdobných institucí, nabízí studentům nepřeberné množství informací. Nějteré se nacházejí na webové stránce fakulty (http://fit.cvut.cz/), univerzity (http://www.cvut.cz/), jiné na serverech edux (https://edux.fit.cvut.cz/) a komponenta studia (https://kos.cvut.cz/), další pak pod Správou účelových zařízení (http://agata.suz.cvut.cz/jidelnicky/) nebo třeba na webu Centra informačních a poradenských služeb ČVUT (http://www.cips.cvut.cz/).

Zorientovat se ve zdrojích nějakou dobu trvá, v těch nejdůležitějších zpravidla ani TODO Dohromady celá doména – serverová i mobilní aplikace.

1.2 Popis uživatele a jeho potřeb

TODO Stručně, konrétně pak pod kapitolou věnující se analýze. Opět dohromady.

1.3 Vymezení cílů diplomové práce

TODO ...

1.4 Popis struktury DP ve vztahu k vytyčeným cílům

TODO Popis rozdělení na serverovou a mobilní aplikaci

1.5 Serverová aplikace

1.5.1 Rešeršní zpracování existujících ontologií

Doposud bylo vytvořeno veliké množství univerzitních ontologií – jedná se totiž o oblíbené téma domácích úkolů předmětů zabývajících se sémantickým webem, z toho ale plyne i druhá častá vlastnost těchto ontologií – nebývají příliš propracované a odzkoušené. Kvalitních ontologií je tedy podstatně méně.

1.5.1.1 Univ-Bench

Univ-Bench (http://swat.cse.lehigh.edu/projects/lubm/) je, pravděpodobně, nejznámější ontologií modelující univerzitu – jedná se totiž o ontologii využitou v The Lehigh University Benchmark (LUBM) – nástroji pro srovnávací testování úložišť sémantických dat [5]. Ontologie se snaží být co nejrealističtější, vzhledem ke svému účelu se ale nemůže dále rozvíjet. Autorem je Zhengxiang Pan z Lehigh University. Aktuální verze pochází z roku 2004.

1.5.1.2 Academic Institution Internal Structure Ontology

Academic Institution Internal Structure Ontology (AIISO) (http://purl.org/vocab/aiiso/schema) je, pravděpodobně, nejpropracovanější ontologií modelující univerzitu. Ve spojení s *Participation* (http://purl.org/vocab/participation/schema), Friend of a friend (FOAF) (http://xmlns.com/foaf/0.1/) a AIISO Roles (http://purl.org/vocab/aiiso-roles/schema) popisuje téměř celou doménu univerzity [9]. Ontologie je uvolněna pod licencí Creative Commons (attribute). Autory jsou Rob Styles a Nadeem Shabir z Talis Information Ltd. Aktuální verze pochází z roku 2008.

1.5.1.3 Higher Education Reference Ontology

Higher Education Reference Ontology (HERO) (http://sourceforge.net/projects/heronto/) je další ontologií mající za cíl pokrýt celou doménu jaké-koliv univerzity. Ontologie je uvolněna pod Adaptive Public License. Autorkou je Leila Zemmouchi-Ghomari. Aktuální betaverze, aktivně vyvíjená, pochází z roku 2012 [13].

1.5.1.4 University Ontology

University Ontology (http://purl.org/weso/uni) je univerzitní ontologií vycházející z AIISO, FOAF a An organization ontology (Org). Je uvolněna pod licencí Creative Commons (attribute). Autorem je Jose Emilio Labra Gayo z výzkumné skupiny WESO na Universidad de Oviedo. Aktuální verze pochází z roku 2011 [4].

1.5.1.5 University Ontology

University Ontology (http://www.cs.umd.edu/projects/plus/SH0E/onts/univ1.0.html) náleží do projektu Simple HTML Ontology Extensions (SHOE), který má poněkud širší záběr. Autorem je Jeff Heflin z Lehigh University (SHOE, jako celek, ale patří pod katedru informatiky na University of Maryland). Aktuální verze pochází z roku 2000 a v současné době už není udržovaná [6].

1.6 Mobilní aplikace

1.6.1 Rešeršní zpracování existujících mobilních aplikací

Práce zpracovávanou doménou navazuje na bakalářskou práci *Mobilní navigační systém pro FEL ČVUT* [8], ta ale není jediným zdrojem, který byl prozkoumán. Ostatní uvedené aplikace zpravidla směřují jinými směry, proto jim nebude věnováno tolik prostoru.

Jako důsledek relativně nedávného prudkého vzestupu počtu chytrých telefonů se za uplynulé roky objevilo mnoho aplikací zabývajících se podobnými tématy, jako tato práce. Ne vždy se jedná o studentovy průvodce po univerzitě, problém ale řeší obdobný. Nabídka jejich funkcí bývá vzájemně podobná, proto zde uvedu pouze výběr.

V první části této sekce se budu věnovat pracem obdobným této, později se budou oběvovat práce stále více odlišné, přesto ale v některých ohledech inspirativní.

¹Zpracování těchto aplikací bývá ovšem jiné, jsou zaměřené na užitek a sofistikovanost zpracování zpravidla nehraje roli.

1.6.1.1 Mobilní navigační systém pro FEL ČVUT

Bakalářská práce *Mobilní navigační systém pro FEL ČVUT* [8] je zaměřená především na multiplatformnost a použitelnost. Bylo tedy nutné v některých oblastech (včetně funkcionality) podstoupit určité kompromisy. Aplikace vyhledá místnost na základě zadaného označení a přehledným plánem k ní uživatele navede. Označením může být oficiální název, přezdívka, jméno sídlícího pracovníka, či jiný identifikátor. Dále aplikace vizualizuje body zájmu, jako jsou občerstvení, výtahy, toalety. . . Práce poskytuje užitečného pomocníka, po čistě progamové stránce ale moc zajímavá není.²

1.6.1.2 Průvodce ČVUT

Nyní již zastaralá mobilní aplikace $Průvodce \c VUT FEL$ (http://lr.czechian.net/j2me/³) vytvořená v J2ME poskytovala vyhledávání místností s následným textovým popisem cesty, případným minimalistickým plánkem a dopravním spojením z frekventovaných lokalit.

1.6.1.3 ČVUT navigátor

TODO Až bude co, umístit sem podrobnější informace. (http://navigator.fit.cvut.cz/)

1.6.1.4 Ostatní průvodci ČVUT

Mezi další, v souvislosti s touto prací méně významné, průvodce patří tištěný Průvodce prváka po ČVUT [2] nebo například specializovaný Průvodce prváka po koleji Podolí (http://pruvodce.pod.cvut.cz/).

1.6.1.5 Vlastní průvodci

Mobilní průvodci univerzitami, tak jako se děje i v jiných oblastech mobilních aplikací, se v poslední době začínají velmi rozmáhat. Velké mnoství univerzit nabízí svým studentům na vlastní půdě vytvořené aplikace, ať již studenty, nebo výpočetními centry. Tyto aplikace bývají šité na míru potřebám univerzit, na druhou stranu ale nemusí být tolik odladěné, jako to bývá u větších projektů. Nabídka funkcionalit sahá od minimalistických až po velmi rozsáhlé. S podporovanými platformami je to podobné – od jedné až po univerzální aplikace.

²Cílem této, diplomové, práce je naopak vytvoření robustní ontologie a samotná mobilní aplikace slouží pouze jako ukázka implementace za využití moderních mobilních technologií, takže ke kompromisům dojde v rozdílných oblastech. Návaznost na bakalářskou práci se bude projevovat převážně v poučení se z předchozích chyb ve shodné zpracovávané doméně.

1.6.1.6 campusM

Univerzity jako Imperial College London, London School of Economics, University College London, Trinity College Dublin a pár desítek dalších využívají komerční aplikace z dílen společnosti *campusM* (http://www.campusm.com/).

Řešení je nabízeno pro různé mobilní platformy a nabízí následující funkcionality:

- Vyhledání cesty.
- Lokalizace přátel.
- Novinky a události.
- Upozornění studentů.
- Integrace se systémem knihovny.
- Integrace s univerzitním adresářem.
- Přístup k rozvrhům.
- Informace o předmětech.

1.6.1.7 guidebook

guidebook (http://guidebook.com/) je typickým představitelem aplikace pro podporu určité události v širším slova smyslu – může sem spadat i průvodce školou. Ve webovém rozhraní pořadatel událost vytvoří a upraví podle specifických potřeb, na základě toho jsou vytvořeny aplikace pro různé mobilní platformy a ty pak jsou nabízeny návštěvníkům dané události. guidebook nabízí obdobné funkcionality výše uvedeným a je kompletně zdarma pro omezený počet uživatelů. Aplikace je pro diplomovou práci inspirativní záběrem a profesionalitou zpracování.

1.6.1.8 Ostatní, neuniverzitní, průvodci

V této široce zaměřené podpodsekci zmíním hlavně průvodce z jednotlivých akcí – ti totiž představují nejmohutnější podmnožinu. V poslední době se stává, hlavně na technicky zaměřených odborných konferencích,⁴ zvykem poskytnout účastníkům mobilní aplikaci disponující informacemi o konferenci – navozuje to profesionální dojem, přináší více možností (ankety, upomínky...) a jsou tu mimo jiné i taková pozitiva, jako možnost aktualizace v případě nenadálé události. Další mobilní průvodci se vyskytují například na hudebních festivalech nebo po městech.

 $^{^4\}mathrm{Na}$ těchto konferencích má většina účastníků u sebe zařízení schopné s touto aplikací pracovat.

1.6.1.8.1 Příklady funkcionalit: Žádná z nalezených aplikací nenabízí všechny níže uvedené funkcionality, poměrně velká část se k tomu ale blíží.

- Registrace účastníků.
- Zobrazování harmonogramu.
- Sestavení vlastního programu s upomínkami.
- Zobrazování plánů.
- Zobrazování informací o přednášejících, vystavovatelích, účinkujících...
- Zobrazování doplňujících materiálů (slidy a podrobnosti k přednáškám, texty písní u koncertů...).
- Interakce se sociálními sítěmi.
- Získávání zpětné odezvy (otázky přednášejícím, ankety...).
- Vytvoření prostoru pro reklamu sponzorů.

1.6.1.8.2 Příklady aplikací: Po úvaze jsem se rozhodl odkázat pouze na několik reprezentatntů – aplikací je velmi mnoho a vzhledem k podobnosti by nemělo přínos uvádět všechny. Jako ukázku předkládám jednu svobodnou a několik komerčních aplikací:

iosched (http://code.google.com/p/iosched/) je svobodnou aplikací vyvíjenou pro konferenci Google I/O. Nabízí všechny výše uvedené funkcionality vyjma: registrace, sestavování vlastního programu a prostoru pro reklamu, což má svá opodstatnění. Aplikace je napsána v Javě a je určena pro běh v mobilních telefonech se systémem Android. iosched je pro diplomovou práci inspirativní záběrem zpracování a možností poučení se z otevřeného zdrojového kódu.

Google Maps Floor Plans (http://maps.google.com/help/maps/floorplans/) je dalším, v tomto případě již nesvobodným, nástrojem společnosti Google poskytujícím veřejnosti možnost tvorby plánů vnitřních prostor budov. Tyto plány budou v budoucnu – Google Maps Floor Plans je stále ve vývoji – zaneseny do mapových podkladů Google Maps for Android. Aplikace je tedy pro diplomovou práci inspirativní hlavně v oblasti navigace uvnitř budov.

KAPITOLA 2

Analýza a návrh implementace

2.1 Serverová aplikace

2.1.1 Potřeby uživatelů

TODO Seznam a popis jednotlivých potřeb uživatelů.

2.1.2 Případy užití

TODO Různé případy užití v textové formě.

2.1.3 Funkční požadavky

Funkčními požadavky (functional requirements) jsou myšleny takové požadavky, které jsou zaměřeny na jednotlivé funkcionality. Pro serverovou aplikaci mezi ně patří především:

- 1. Aplikace bude čerpat informace o názvech budov z předstíraného adaptéru.
- 2. Aplikace bude čerpat informace o umístění budov z předstíraného adaptéru.
- 3. Aplikace bude čerpat informace o názvech místností z předstíraného adaptéru.
- 4. Aplikace bude čerpat informace o umístění místností z předstíraného adaptéru.

- 5. Aplikace bude čerpat informace o rozvrzích místností z KOSapi (http://kosapi.fit.cvut.cz/). TODO Vynechám chybí API.
- 6. Aplikace bude čerpat informace o rozvrzích studentů z formátu iCalendar.
- 7. Aplikace bude čerpat informace o kontakech studentů z Usermap ČVUT (http://usermap.cvut.cz/).
- 8. Aplikace bude čerpat informace o rozvrzích vyučujících z KOSapi (http://kosapi.fit.cvut.cz/). TODO Vynechám chybí API.
- 9. Aplikace bude čerpat informace o kancelářích vyučujících z Usermap ČVUT (http://usermap.cvut.cz/).
- 10. Aplikace bude čerpat informace o kontakech vyučujících z Usermap ČVUT (http://usermap.cvut.cz/).
- 11. Aplikace bude čerpat informace o kancelářích neakademických pracovníků z Usermap ČVUT (http://usermap.cvut.cz/).
- 12. Aplikace bude čerpat informace o kontaktech neakademických pracovníků z Usermap ČVUT (http://usermap.cvut.cz/).
- 13. Aplikace bude čerpat informace o akcích ČVUT z Kalendáře akcí ČVUT (http://akce.cvut.cz/).
- 14. Aplikace bude čerpat informace o harmonogramu akademického roku z předstíraného adaptéru (na základě http://fit.cvut.cz/).
- 15. Aplikace bude čerpat informace o datech MAR dostupných zdrojů (prozatím Orlík a Masarykova kolej, snaha o T9).
- 16. Aplikace bude čerpat informace o jídelníčcích menz z Jídelníčků menz (http://agata.suz.cvut.cz/jidelnicky/).
- 17. Aplikace bude čerpat informace o otvírací době menz z Jídelníčků menz (http://agata.suz.cvut.cz/jidelnicky/).
- 18. Aplikace bude čerpat informace o otvírací době NTK z Národní technické knihovny (http://www.techlib.cz/).
- 19. Aplikace bude čerpat informace o otvírací době Vydavatelství průkazů (http://www.cvut.cz/informace-pro-studenty/prukazy). TODO Vynechám chybí API.
- 20. Aplikace bude čerpat informace o počtu lidí ve frontě ve Vydavatelství průkazů (http://ke.customer.decent.cz/a021/mon/).

- 21. Vytvořte / nalezněte / sestavte z dílčích částí ontologii reprezentující výše uvedené informace.
- 22. Informace získané z jednotlivých zdrojů převádějte dle výše požadované ontologie pro další zpracování do RDF.
- 23. Aplikace uloží získané sémantické informace do databáze.
- 24. Aplikace umožní vykonávat SPARQL dotazy nad uloženými daty.

2.1.4 Nefunkční požadavky

Nefunkčními požadavky (non-functional requirements) jsou myšleny takové požadavky, které jsou zaměřeny na dílo jako celek, nikoliv na jednotlivé funkcionality. Pro serverovou aplikaci mezi ně patří především:

- 1. Aplikaci naprogramujte v JavaScriptu.
- 2. Pro běh serveru využijte *Node.js*.
- 3. Sémantická data ukládejte do takového úložiště, aby nad ním bylo možné vykonávat dotazy přímo (případně přes nezávislého prostředníka) a nebylo nutné přistupovat přes vlastní aplikaci.
- 4. Práce nemusí nutně obsáhnout celou zpracovávanou doménu, je ale žádané, aby kvalitně zpracovala hlavní scénáře využití a nebránila dalšímu rozšiřování.
- 5. Zveřejněte aplikaci a její data pod svobodnými licencemi z rodin GNU, $Creative\ Commons$ a kompatibilními, aby byl umožněn další rozvoj nezávislý na původním autorovi.

2.1.5 Návrh nasazení

TODO Deployment diagram.

2.1.6 Návrh řešení

TODO Diskuse alternativ. Struktura.

TODO Volba implementačního prostředí.

2.1.7 Návrh bezpečnosti

TODO Injekce kódu. Pouze povolené URL. Ošeření vstupů.

2.1.8 Použité technologie

Mnoho použitých technologií bylo dáno zadáním práce, byl mi tak do značné míry usnadněn jejich výběr. Na druhou stranu nejsou dané technologie dokonalé, takže by často bývala práce s jinými snazší.

Celá serverová aplikace je napsána v JavaScriptu, zprovozněna na Node.js, datovým úložištěm se stalo MongoDB.

2.1.8.1 JavaScript

Využití JavaScriptu bylo pro svoje pravděpodobné vzrůstající nasazení v budoucnosti a své specifické vlastnosti dáno jako nefunkční požadavek.

2.1.8.2 Node.js

Node.js (http://nodejs.org/) je platforma postavená nad běhovým prostředím JavaScriptu z Chrome. Slouží ke tvorbě rychlých, škálovatelných sítových aplikací. Node.js využívá událostmi řízený neblokovací I/O model, který ho činí nenáročným a efektivním, vhodným pro datově náročné real-timové aplikace běžící v distribuovaném prostředí [12].

Použití Node.js bylo vynuceno nefunkčním požadavkem, jednalo se ale o velmi cennou zkušenost – je novou technologií a ačkoliv je jeho dokumentace na slušné úrovni, není zatím vytvořena dostatečně velká báze příkladů a nejlepších praktik, takže jsem se k nim musel postupně dostat a při té příležitosti se toho hodně naučil. Navíc, zdá se, se budou nabité vědomosti v budoucnu hodit.

2.1.8.3 MongoDB

MongoDB (http://www.mongodb.org/) je škálovatelnou, vysoce výkonnou, otevřenou NoSQL databází napsanou v C++ [11].

Celé prostředí serverové aplikace je umístěno v serverové edici GNU/linuxové distribuce *Ubuntu* (http://www.ubuntu.com/) a ta je pro snadnou přenositelnost nainstalována do kontejneru virtuálního stroje virtualizačního řešení *VirtualBox* (http://www.virtualbox.org/).

2.1.9 Použité knihovny

Mimo standardního JavaScriptu lze v Node.js využívat i specifická rozšíření a množství modulů třetích stran. Z těch jsem využil:

 date-utils (https://github.com/JerrySievert/node-date-utils) - mikro framework doplňující funkcionalitu JavaScriptového objektu Date.
 Zvažováno bylo i použití dateformat (https://github.com/felixge/ node-dateformat), ten je ale pro projekt méně vhodný. Oba moduly jsou stále ve vývoji.

- express (http://expressjs.com/) renomovaný framework pro tvorbu webových aplikací založený na middleware frameworku connect (http://www.senchalabs.org/connect/).
- *iCalendar* (https://github.com/tritech/node-icalendar) knihovna pro práci s formátem iCalendar. Modul je stále ve vývoji. Zvažovány byly i další knihovny, například *ical* (https://github.com/peterbraden/node-ical), ty ale implementovaly ještě méně možností, než použitá.
- *iconv* (https://github.com/bnoordhuis/node-iconv) knihovna pro obsluhu systémového příkazu iconv sloužícímu k převádění kódování.
- jquery (https://github.com/coolaj86/node-jquery) wrapper umožňující využít renomovanou JavaScriptovou knihovnu jQuery (http:// jquery.com/) v prostředí Node.js. Je zde využit jsdom (https://github. com/tmpvar/jsdom) - JavaScriptová implementace DOM.
- rdfstore (https://github.com/antoniogarrote/rdfstore-js) JavaScriptová implementace RDF grafového úložiště s podporou pro SPA-RQL. Data mohou být (a v implementaci DP jsou) persistentně ukládána prostřednictvím Node.js modulu-ovladače mongodb (https://github.com/christkv/node-mongodb-native) do NoSQL databáze MongoDB (http://www.mongodb.org/). Modul je stále ve vývoji.
- soap (https://github.com/milewise/node-soap) TODO Pouze pokud se objeví podpora poskytnutého WSDL.

2.1.10 Použité nástroje

2.2 Mobilní aplikace

2.2.1 Potřeby uživatelů

TODO Seznam a popis jednotlivých potřeb uživatelů.

2.2.2 Prototypy

TODO Pojednání o vytvořených prototypech, možná nakonec pod něco zařadím, nebude mít velký rozsah.

2.2.3 Případy užití

TODO Různé případy užití v textové formě.

2.2.4 Funkční požadavky

Funkčními požadavky (functional requirements) jsou myšleny takové požadavky, které jsou zaměřeny na jednotlivé funkcionality. Pro mobilní aplikaci mezi ně patří především:

- 1. Aplikace umožní pokročilému uživateli zadat vlastní SPARQL dotaz. Ten se odešle na server, kde se zpracuje, a výslek se navrátí uživateli.
- Pro méně znalé uživatele SPARQL a pro uživatele minimalizující použití klávesnice vytvořte předpřipravené dotazy pro základní scénáře použití aplikace.
- 3. Implementujte funkcionalitu umožňující určení aktuální pozice a její předání dalšímu zpracování.
- 4. Aplikace dokáže na mapě vizualizovat určitou pozici.
- 5. Aplikace dokáže vizualizovat HTML data nebo data jako HTML.
- 6. Aplikace bude poskytovat nápovědu pro snazší použití.
- Aplikace bude postavená nad daty reprezentovanými výše uvedenou ontologií.

2.2.5 Nefunkční požadavky

Nefunkčními požadavky (non-functional requirements) jsou myšleny takové požadavky, které jsou zaměřeny na dílo jako celek, nikoliv na jednotlivé funkcionality. Pro mobilní aplikaci mezi ně patří především:

- 1. Aplikaci vytvořte v HTML5, aby byla na současných, obzvláště mobilních, zařízeních multiplatformní.
- Aplikace bude funkční v prohlížečích na nejnovějších verzích OS Android, iOS a Symbian.
- 3. Aplikace bude funkční v majoritních desktopových prohlížečích.
- Při vývoji se zaměřte i na použitelnost, aplikaci by měl být schopný, po krátkém zaškolení, používat jakýkoliv běžný student Fakulty informačních technologií.
- 5. Snažte se nabízet alternativy k zadávání dlouhých textů, aby byla usnadněna obsluha uživatelům mobilních zařízení bez hardwarových klávesnic.
- Práce nemusí nutně obsáhnout celou zpracovávanou doménu, je ale žádané, aby kvalitně zpracovala hlavní scénáře využití a nebránila dalšímu rozšiřování.

- 7. Zveřejněte aplikaci a její data pod svobodnými licencemi z rodin GNU, *Creative Commons* a kompatibilními, aby byl umožněn další rozvoj nezávislý na původním autorovi.
- 8. Aplikace umožní využití off-line. TODO Vynechám muselo by se složitě indexovat.

2.2.6 Návrh nasazení

TODO Deployment diagram.

2.2.7 Návrh řešení

TODO Diskuse alternativ.

TODO Volba implementačního prostředí.

TODO Struktura.

2.2.8 Návrh bezpečnosti

TODO Injekce JS, ošetření vstupů, white-listing URL, elementů, atributů, zakázání cizích zdrojů...

2.2.9 Použité technologie

Níže uvádím soupis použitých technologií s odůvodněním, proč byly vybrány a v jakém kontextu použity.

2.2.9.1 HTML5

Většina technologií tvořících mobilní aplikaci by se dala zahrnout do pojmu HTML5 (v širším smyslu významu). Pomocí JavaScriptu se manipuluje s HTML strukturou, která je prezentována za pomocí CSS, klíčová část aplikace – mapa – je tvořena SVG (o tom ještě dále). Technologie byly vybrány pro jejich výbornou portovatelnost – téměř všechna dnešní zařízení je implementují podobně (nebo alespoň mají takové výkonnostní parametry, že na nich lze provozovat přidanou vrstvu abstrahující od skutečné implementace).

2.2.9.2 SVG

Mapa použitá v aplikaci je implementována prostřednictvím SVG. Rozhodnutí bylo učiněno na základě identifikace a porovnání možných technologií:

- Statické obrázky s předgenerovanými proměnnými částmi.
- Statické obrázky s dynamicky pozicovanými proměnnými částmi.
- Dynamicky kreslené obrázky na canvas.

• Statické SVG s dynamickými úpravami.

První zmíněné řešení bylo zavrženo kvůli nízké flexibilitě – není možné dopředu vygenerovat všechny varianty obrázků, které by pokrývaly možné situace – i kdyby to možné bylo, množství obrázků by bylo velmi vysoké⁵ a pro omezenou paměťovou kapacitu cílových zařízení nevhodné.

Druhý přístup, dynamické pozicování, byl zavržen z důvodů optimalizací rozvržení prvků mobilními prohlížeči – není zaručené, že se prvek (například ukazatel nalezené místnosti) skutečně umístí, kam má.

Nová vlastnost HTML5, kreslení prostřednictvím JavaScriptu na *canvas* element, byla, narozdíl od předchozích možností, zvažována až do finálního rozhodnutí – ačkoliv se jedná o řešení čistě v režii již používaných technologií (JavaScript, HTML), jeho využití jsem z několika důvodů zavrhl:

- Neumožňuje nakreslený obrázek nijak upravit (například posunout ukazatel na mapě), ale musí se vždy překreslit, což je náročnější na zdroje.
- Kvůli principu dynamického generovaní obrázků JavaScriptem nelze kostru připravit pomocí běžných grafických editorů.
- Subjektivně mi přijde práce s mapou jako SVG obrázkem reprezentovaným XML dokumentem majícím DOM přehlednější, než s méně strukturovatelným JavaScriptem.

Reprezentaci mapy jsem tedy svěřil SVG z následujících důvodů:

- Snadné vytvoření mapy prostřednictvím běžného grafického editoru.
- Možnost znovupoužití mapy standardního grafického formátu i v jiných projektech.
- Práce s mapou (něpř. vyznačování pozic) se provádí pouhodou úpravou jejího DOM.
- I po úpravách se stále jedná o týž objekt není nutné ho překreslovat.

Nutno podotknout, že jsou implementace kreslení na *canvas* a SVG na různých mobilních zařízeních na různých úrovních, ani jedna ovšem nemá výrazně navrch [1] [3].

⁵Pro pokrytí všech situací by byly třeba zvlášť obrázky s vyznačením kterékoliv místnosti, kteréhokoliv bodu zájmu, kterékoliv výchozí pozice... Vzhledem k rozsáhlosti mapy by tak počet obrázků byl enormní.

2.2.9.3 PHP

Z důvodů popsaných v podsekci 3.2.1.4 (str. 38) bylo nutné vytvořit podpůrnou serverovou aplikaci – proxy. Po úvaze jsem se rozhodl pro využití jazyka PHP, který je podporovaný jako jediný nástroj pro tvorbu dynmického obsahu na fakultním webovém serveru http://webdev.fit.cvut.cz/. Tuto kombinaci, vzhledem k její podpoře ze strany fakulty a určení práce pro fakulní nasazení, považuji i přes jinde využitý JavaScript za vhodnou.

2.2.10 Použité knihovny

V práci byla, po úvaze, nakonec využita i práce třetích stran – svobodné knihovny *jQuery* a *HTML Purifier*. Jejich krátký popis a odůvodnění následují:

2.2.10.1 jQuery

Α

2.2.10.2 HTML Purifier

Po několika vlastních implementacích nástroje na pročištění a ošetření HTML vstupů pocházejících od třetích stran jsem sáhl k implementaci již prověřené – oblast ošetření aplikace před škodlivými vstupy má z hlediska bezpečnosti vysokou prioritu a neustále se objevující nové hrozby nakonec vedly k tomu, že jsem se rozhodl nespoléhat na své vlastní implementace a využít knowhow tvůrců svobodné PHP knihovny HTML Purifier (http://htmlpurifier.org/) – ta odstraní případná nebezpečí za využití pokročilého auditovaného whitelistu a v případě potřeby navíc zajistí validitu kódu. Knihovna je využita v rámci proxy zmíněné v předchozím odstavci.

2.2.11 Použité nástroje

Pro tvorbu aplikace byly použity převážně následující nástroje. Majorita jich je uvolněných pod svobodmými licencemi, zpravidla GNU GPL nebo kompatibilními. Jedinou výjimkou jsou některé mobilní prohlížeče, které byly použity k testování aplikace.

2.2.11.1 Kate

Většina práce, včetně mobilní aplikace, byla vytvořena v textovém editoru Kate (http://kate-editor.org/). Jedná se o velmi pokročilý nástroj pro práci s textem z prostředí GNU/Linuxového desktopového prostředí KDE. Kate nabízí zvýrazňování syntaxe všech v diplomové práci použitých formátů, poskytuje velmi užitečnou práci s regulárními výrazy, umožňuje pracovat s mnoha soubory najednou a, co je asi nejpodstatnější, plně se integruje do

KDE, takže ním například lze prostřednictvím KDE Input/Output (KIO) transparentně pracovat se vzdálenými soubory. Kate neumožňuje automatické doplňování kódu, nabízí ale již použitá slova kdekoliv v dokumentu, což je vlastnost v některých případech i lepší. Kate byl zvolen na základě velice kladných zkušeností pro napsání kódu v JavaScriptu, HyperText Markup Language (HTML), Cascading Style Sheets (CSS) i úpravy mapy v Scalable Vector Graphics (SVG).

2.2.11.2 Inkscape

Grafické podklady práce byly vytvořeny v editoru vektorové grafiky Inkscape (http://www.inkscape.org/). Nástroj implementuje téměř kompletní specifikaci formátu SVG verze 1.1, je multiplatformní a svobodný. Inkscape byl vybrán kvůli předchozím výborným zkušenostem s prací v něm a vhodnosti pro tvorbu mapových podkladů.

2.2.11.3 Kompare

V případě potřeby důkladného porovnání souborů byl použit Kompare (http://www.caffeinated.me.uk/kompare/). Nástroj umožňuje velmi přehledně porovnat mimo jednotlivých souborů i celé jejich adresáře. Kompare neporovnává soubory sám, ale je nadstavbou nad konzolovou aplikací diff či obdobnou.

2.2.11.4 Webové prohlížeče

Aplikace byla průběžně testována v různých mobilních prohlížečích:

- Mozilla Firefox (http://www.mozilla.org/firefox).
- Chromium (http://chromium.org/).
- rekonq (http://rekonq.kde.org/).
- Prohlížeč platformy Android (http://www.android.com/).
- Google Chrome for Android (https://www.google.com/intl/en/chrome/android/).
- Opera Mobile (http://www.opera.com/mobile).
- Internet Explorer Mobile (http://www.microsoft.com/windowsphone/en-us/features/default.aspx#internet-explorer). Před dokončením byla navíc otestována panem inženýrem Havrylukem, vedoucím práce, v následujících prohlížečích:
- Nokia Browser for Symbian (http://browser.nokia.com/).

- Prohlížeč platformy BlackBerry (http://us.blackberry.com/smartphones/features/internet.jsp).
- Safari (http://www.apple.com/safari/).

2.2.11.5 Git

Práce byla průběžně verzována systémem pro správu verzí Git (http://git\discretionary{-}{}{scm.com/}, čímž bylo zajištěné pohodlné zálohování jak ve smyslu možnosti návratu k některé z minulých verzí, tak i ve smyslu vzdáleného duplikování na serveru GitHub (http://github.com/). Pozitivním vedlejším efektem tohoto přístupu je možnost sledování vývoje prostřednictvím veřejného repozitáře.

KAPITOLA 3

Realizace

Během implementace se objevila celá řada zádrhelů, z nichž většina souvisela s doposud ne zcela zdokumentovanými a odlazenými technologiemi, přesto byla velmi přínosná – neustálým hledáním různých řešení a alternativ jsem nutně narazil na mnoho dalších zajímavých postřehů a nápadů. Kapitola se zabývá strukturou aplikací, řešenými problémy, volbou použitých technologií, použitými knihovnami, nádtroji a potenciální aplikací v ideálním světě.

3.1 Serverová aplikace

Aplikace bě

3.1.1 Řešené problémy

TODO Optimalizace, komplikace...

3.1.2 Implementace bezpečnosti

3.2 Mobilní aplikace

Pod pojmem *mobilní aplikace* se skrývá aplikace pevně nezávislá na výše uvedené *serverové*. Jejím hlavním cílem je sloužit studentovi FIT ČVUT jako průvodce, zároveň má ale plnit i účel ukázky využití SPARQL endpointu vytvořeného v *serverové* části.

3.2.1 Řešené problémy

3.2.1.1 Změna velikosti displeje

chrome css v px

3.2.1.2 Chyby prohlížečů v implementaci specifikací

Při práci jsem několikrát narazil na situaci, kdy vše v jednom prohlížeči fungovalo, ve druhém nikoliv, a přesto bylo vše implementované správně podle specifikace. V takovém případě pak bývala chyba na straně prohlížeče, který špatně implementoval určitou specifikaci. Situace nastávala převážně u hodně specifických případů. Příkladem může být chybějící podpora pro nastavení transformace SVG elementu JavaScriptem v prohlížeči Google Chrome [7], tento problém ale lze obejít vlastním sestavením hodnoty celého atributu.

3.2.1.3 Rozdílné DOM u HTML a SVG

SVG je, co se týče návrhu DOM, komplikovanější, než HTML – zatímco u HTML stačí pro přístup k hodnotě atributu

3.2.1.4 Zpracování Cross-Origin zdrojů

3.2.2 Implementace bezpečnosti

TODO Proxy. jQuery...

3.2.3 Ideální implementace

Finální implementace se od té ideální, co se týče omezení vzniklých neideálním světem, moc neliší. Vzhledem k cílení aplikace na současná nová zařízení bylo možné realizovat téměř vše, co bylo naplánováno – v uplynulých letech bylo odvedeno mnoho práce na jednotných standardech napříč zařízeními, a co víc, tyto standardy byly implementovány a z velké části se i dodržují. Problémy se proto vyskytly spíše na poli stále ještě v některých ohledech omezených možnostech mobilních zařízení.

3.2.3.1 Malá velikost displeje

Ačkoliv je toto omezení u mobilních zařízení zřejmé, nic to nemění na faktu, že se s ním musí neustále počítat a je třeba vybírat vhodné komponenty a ty vhodně rozvrhovat. Mým cílem proto bylo vizualizovat jen to nejnutnější.

3.2.3.2 Různé typy polohovacích zařízení

Různá zařízení poskytují různé ovládací prvky využívající různé principy, aplikaci je ale nutné přizpůsobit pro všechny najednou. Jiné je ovládání pro myš (touchpad, trackpad), jiné pro klávesy a jiné pro dotyková zařízení. I přes malý displej je třeba u mobilních dotykových zařízení vytvářet ovládací prvky natolik veliké, aby bylo možné je používat prsty.

3.2.3.3 Optimalizace rozvržení prvků

Mobilní zařízení nabízejí pro lepší využití malých displejů mnoho různých otimalizací rozvržení zobrazovaných prvků. Zpravidla jsou tyto vlastnosti velmi užitečné – komprimují nevyužité místo, ve specifických případech, jako je třeba přesné pozicování ukazatele, ale může docházet k obtížně řešitelným situacím. Jediné místo aplikace, které se bez přesného rozmístění neobejde, jsou mapy. Problém jsem se nakonec rozhodl řešit využitím SVG mapových podkladů, ve kterých prohlížeče, zdá se, zatím rozvržení neoptimalizují.

3.2.3.4 Implementace SVG

Implementace SVG je v desktopových prohlížečích na velmi dobré úrovni již nějakou dobu,⁶ v nedávné minulosti se ale podpora značně zlepšila i na poli mobilních zařízení [1].

U mobilních zařízení nepřekvapuje chybějící implementace některých neklíčových možností SVG, jako je třeba průhlednost v případě Opery Mobile. V této oblasti v současné době rozsáhlému nasazení nepřeje SVG nepodporující hojně využívaný nativní webový prohlížeč Androidu verze 2, od verze 3 je podpora zavedena. Problém lze obejít využitím jiného dostupného prohlížeče.

Překvapením byla pomalá, ačkoliv jinak velmi rozsáhlá, implementace SVG v prohlížeči Mozilla Firefox – po některých operacích, v mém případě to byla třeba změna hodnot atributu viewBox SVG elementu (posunutí mapy), prohlížeč vyžaduje překreslení celého obrázku, což je velmi zdlouhavé a zabraňuje to plynulému posunu mapy z aktuální na novou pozici, byť by to bylo vhodné pro lepší uživatelovo zorientování se. Tento nedostatek je známý již delší dobu [10].

3.2.3.5 Absence popisků

Velmi užitečnou vlastností dostupnou u desktopových aplikací jsou popisky zobrazující se po najetí myši nad podporovaný prvek. Dá se tímto způsobem velmi dobře implementovat kontextová nápověda, která patří mezi nejpodstatnější zdroje pomoci uživateli. U dotykových mobilních zařízení ale bohužel popisky zpravidla zobrazovat nejdou – najetím, tedy dotykem prstu, se rovnou vyvolá akce prvku, aniž by se popisek mohl zobrazit.

3.2.3.6 Dynamické načítání lokálních souborů

Z bezpečnostních důvodů došlo v minulosti v prohlížečích k zamezení načítání JavaScriptových souborů z jiných zdrojů, než ze kterých stránka pochází. To v některých případech⁷ přerostlo v zamezení dynamického načítání jakýchkoliv

⁶Posledním významným desktopovým prohlížečem podporujícím SVG se stal s dlouhým odstupem verzí 9.0 Internet Explorer [1], předtím pro něj ale byly dostupné vhodné pluginy. ⁷Příkladem je Google Chrome.

lokálních souborů – jejich zdroj nemá žádnou hodnotu (null), takže je nelze načíst. Aby byla zachována možnost offline využití aplikace na větší skupině zařízení, byla aplikace přepsána na jediné možné řešení – explicitní uvedení všech potenciálně vkládaných souborů, což značně omezilo modularitu aplikace.

3.2.3.7 Otevírání lokálních souborů

Omezení zmíněná v předchozím odstavci stupňuje až do extrémů mobilní prohlížeč Chrome Beta, který nepovolí ani přímé otevření lokálního souboru. TODO Ověřit, možná nefunguje celé Chrome...

KAPITOLA

Testování

4.1 Serverová aplikace

TODO Netestoval jsem podle žádné metodiky a testy neměly formální průběh. Mám to ještě nějak metodicky otestovat nebo stačí rozepsat následující body?

4.1.1 Testování programátorem

TODO Kód jsem opětovně revidoval a opravoval chyby.

4.1.2 Testování funkcionalit

TODO Splnění požadavků bylo testováno mnou i vedoucím práce.

4.1.3 Integrační testování

TODO Po zařazení nové funkcionality byly dotčené části programu otestovány.

4.1.4 Akceptační testování

TODO Bylo prováděno vedoucím práce.

4.2 Mobilní aplikace

- 4.2.1 Test návrhu UI
- 4.2.1.1 Cíl testu
- 4.2.1.2 Charakteristika účastníků
- 4.2.1.3 Nastavení testu
- 4.2.1.4 Seznam testovaných úloh
- 4.2.1.5 Průběh testu
- 4.2.1.6 Shrnutí testu
- 4.2.2 Testování programátorem

TODO Kód jsem opětovně revidoval a opravoval chyby.

4.2.3 Testování funkcionalit

TODO Splnění požadavků bylo testováno mnou i vedoucím práce.

4.2.4 Integrační testování

TODO Po zařazení nové funkcionality byly dotčené části programu otestovány.

4.2.5 Testování kompatibility s prohlížeči

4.2.6 Akceptační testování

TODO Bylo prováděno vedoucím práce.

4.2.7 Srovnání s existujícími řešeními

Závěr

 ${\color{red}{\bf TODO}}$ Zhodnocení splnění cílů DP.

TODO Doporučení pro další pokračování. TODO Shrnutí výsledků a vlastního přínosu.

Literatura

- [1] Deveria, A.: When can I use.... 2012, http://caniuse.com/, stav z 1.5.2012.
- [2] Průvodce prváka po ČVUT. IAESTE ČVUT Praha, 2011.
- [3] Firtman, M.: Mobile HTML5. 2012, http://mobilehtml5.org/, stav z 1.5.2012.
- [4] Gayo, J. E. L.: University Ontology. 2011, http://purl.org/weso/uni, stav z 10.3.2012.
- [5] Guo, Y.: Lehigh University Benchmark. http://swat.cse.lehigh.edu/projects/lubm/, stav z 1.5.2012.
- [6] Hendler, J.; Heflin, J.; Luke, S.: SHOE. 2001, http://www.cs.umd.edu/projects/plus/SHOE/, stav z 1.5.2012.
- [7] Laag, L.: SVG transform attribute does not work when manipulated from JavaScript. Září 2010, http://code.google.com/p/chromium/issues/detail?id=55010, stav z 1.5.2012.
- [8] Molnár, J.: *Mobilní navigační systém pro FEL ČVUT*. České vysoké učení technické v Praze, Fakulta elektrotechnická, Květen 2010.
- [9] Styles, R.; Shabir, N.: Academic Institution Internal Structure Ontology (AIISO). 2008, http://purl.org/vocab/aiiso/schema, stav z 1.5.2012.
- [10] Bugzilla. 2012, https://bugzilla.mozilla.org/.
- [11] MongoDB. 2012, http://www.mongodb.org/.
- [12] Node.js. 2012, http://nodejs.org/.

[13] Zemmouchi-Ghomari, L.: Higher Education Reference Ontology (HERO). 2012,

 $\verb|http://sourceforge.net/projects/heronto/|, stav z 1.5.2012.$

příloha A

Seznam použitých zkratek

AIISO Academic Institution Internal Structure Ontology.

CD Compact Disc.

CSS Cascading Style Sheets.

ČVUT České vysoké učení technické v Praze.

DOM Document Object Model.

DP diplomová práce.

FIT Fakulta informačních technologií.

FOAF Friend of a friend.

GNU GNU's Not Unix!.

GPL General Public License.

HERO Higher Education Reference Ontology.

HTML HyperText Markup Language.

J2ME Java 2 Platform, Micro Edition.

KDE K Desktop Environment.

KIO KDE Input/Output.

Kate KDE Advanced Text Editor.

LUBM The Lehigh University Benchmark.

A. Seznam použitých zkratek

 $\mathbf{MAR}\,$ měření a regulace.

NTK Národní technická knihovna.

OS operační systém.

Org An organization ontology.

PHP Hypertext Preprocessor.

 ${\bf RDF}\,$ Resource Description Framework.

SHOE Simple HTML Ontology Extensions.

 ${\bf SPARQL}$ SPARQL Protocol and RDF Query Language.

 ${\bf SVG}$ Scalable Vector Graphics.

XML Extensible Markup Language.

PŘÍLOHA B

Instalační a uživatelská příručka

PŘÍLOHA

Obsah přiloženého CD

PŘÍLOHA D

TODO

- 2 ...
- 5 Až bude co, umístit sem podrobnější informace.
- 32 Bylo prováděno vedoucím práce.
- 11 Deployment diagram.
- 21 Diskuse alternativ.
- 12 Diskuse alternativ. Struktura.
- **0** Dohromady celá doména serverová i mobilní aplikace.
- 38 Doporučení pro další pokračování.
- **24** Injekce JS, ošetření vstupů, white-listing URL, elementů, atributů, zakázání cizích zdrojů...
- 14 Injekce kódu. Pouze povolené URL. Ošeření vstupů.
- 29 Kód jsem opětovně revidoval a opravoval chyby.
- 28 Netestoval jsem podle žádné metodiky a testy neměly formální průběh. Mám to ještě nějak metodicky otestovat nebo stačí rozepsat následující body?
- 25 Optimalizace, komplikace...
- 27 Ověřit, možná nefunguje celé Chrome...
- 31 Po zařazení nové funkcionality byly dotčené části programu otestovány.

D. TODO

- 17 Pojednání o vytvořených prototypech, možná nakonec pod něco zařadím, nebude mít velký rozsah.
- 3 Popis rozdělení na serverovou a mobilní aplikaci
- 15 Pouze pokud se objeví podpora poskytnutého WSDL.
- 26 Proxy. jQuery...
- 4 Přiložit aplikaci.
- 7 Různé případy užití v textové formě.
- 6 Seznam a popis jednotlivých potřeb uživatelů.
- 39 Shrnutí výsledků a vlastního přínosu.
- 30 Splnění požadavků bylo testováno mnou i vedoucím práce.
- 23 Struktura.
- 1 Stručně, konrétně pak pod kapitolou věnující se analýze. Opět dohromady.
- 13 Volba implementačního prostředí.
- 8 Vynechám chybí API.
- 19 Vynechám muselo by se složitě indexovat.
- 37 Zhodnocení splnění cílů DP.

(Shodné položky jsou vynechány.)